

Sprawozdanie z realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej

Nazwa rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w roku 2007:

„Szansa. Edukacja i Integracja Romów”

Realizator Programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Liczba osób objętych zadaniem: 81

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, jako jednostka budżetowa gminy, ma na celu niesienie pomocy i wsparcia oraz umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Realizację Programu na rzecz społeczności romskiej na terenie miasta Białegostoku MOPR po raz pierwszy rozpoczął w 2004r., obejmując swoim zasięgiem Romów zamieszkujących nasze miasto oraz korzystających z pomocy finansowej w Ośrodku.

W 2007 r. po raz czwarty realizowane były zadania Programu, które przede wszystkim nakierowane były na edukację dzieci romskich, profilaktykę i leczenie stomatologiczne oraz poprawę sytuacji bytowej rodzin romskich. Efekty, jakie uzyskano dzięki podjętym działaniom należy uznać za obiecujące i aby je wzmocnić i utrwalić MOPR przewiduje kontynuację Programu w latach następnych.

Rodziny romskie, które zostały objęte Programem od lat korzystają z pomocy finansowej w MOPR. Ich sytuacja życiowa jest mocno uzależniona od udzielonego wsparcia finansowego i rzeczowego z instytucji lub organizacji pomocowych działających na terenie miasta Białegostoku. Niechęć podejmowania jakiegokolwiek zatrudnienia przez dorosłych Romów, będących często analfabetami, sprawia, iż status materialny tych rodzin nie ulega poprawie. Problem bezrobocia stanowił podstawową dysfunkcję dla rodzin romskich objętych Programem. Tylko w przypadku 2 rodzin romskich dochody jakie uzyskuje rodzina są dochodami wynikającymi z zatrudnienia 1 członka rodziny. Miesięczne dochody rodzin romskich zazwyczaj nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Niskie dochody niejednokrotnie stają się powodem zaniebdywania edukacji dzieci romskich (wg oceny rodziców).

Opracowanie zadań ujętych w Programie wynikało z dokładnej diagnozy potrzeb rodzin romskich. Jest on kierowany w te obszary życia Romów, które dzięki udzielonemu wsparciu mogą owocować podniesieniem jakości życia rodzin romskich, a przede wszystkim stworzeniem możliwości zmiany sposobu życia dzieci romskich, które często pozostają bez innego wzoru życia, wchłonięci głęboko w mentalność życia Romów.

Zasadniczym celem Programu jest nie tylko doraźna pomoc finansowa (gdyż taką mogą Romowie otrzymać w ramach ustawy o pomocy społecznej) ale przede wszystkim dążenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pochodzenia romskiego oraz ich integracji ze środowiskiem na poziomie lokalnym w sferze ekonomicznej i społecznej, jak również eliminowanie różnic i doprowadzenie do wyrównania poziomów na takich płaszczyznach jak: edukacja, warunki lokalowe oraz umiejętność funkcjonowania w społeczeństwie.

Działania opracowane w Programie mają charakter innowacyjny i są skierowane wyłącznie do społeczności romskiej, wspierając te obszary życia, które najbardziej potrzebują pomocy.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jako realizator Programu uzyskał poparcie dla zadań programowych Centralnej Rady Romów w Polsce mającej swoją siedzibę w Białymstoku, Pisma Romów – Cyganów RROM P/O DROM, Akademii Medycznej w Białymstoku, Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz szkół z terenu miasta Białegostoku.

Sposób realizowania zadania określonego w Porozumieniu.

Program na rzecz społeczności romskiej w Białymstoku w roku 2007 realizowany był w 4 podstawowych obszarach.

I. Oświata i wychowanie – 15.400 zł

*** (dz. 801) rozdz. 80195**

- dofinansowanie dojazdów do szkół dzieciom romskim – 3.400 zł

Dofinansowanie dzieciom romskim dojazdów do szkół (podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych) oraz na zajęcia do szkoły językowej „Empik”. W ramach tego zadania zakupiono bilety kwartalne imienne dla 15 dzieci romskich.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- podniesienie frekwencji uczniów w szkole,
- zmniejszenie opłat karnych za jazdę bez ważnego biletu komunikacji miejskiej,

- możliwość uczestnictwa w zajęciach odbywających się w innej części miasta niż zamieszkanie np. dojazd na zajęcia do szkoły językowej.

Ze środków przekazanych na realizację tego zdania z Programu na rzecz społeczności romskiej wydano 3 390 zł.

- kursy językowe dzieciom romskim – 12.000 zł

Sytuacja bytowa rodzin romskich nadal pozostaje trudna. Wysoki koszt kursów językowych jest barierą nie do pokonania dla dzieci romskich. Sytuacja ta dyskwalifikuje je całkowicie w zdobywaniu nowych umiejętności oraz podnoszeniu swoich kwalifikacji, które w przyszłości mogą zapewnić im uzyskanie lepszego wykształcenia niż posiadają ich rodzice oraz podjęcia zatrudnienia.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- podniesienie umiejętności i kwalifikacji ponad poziom, który gwarantuje szkolnictwo publiczne,
- uzyskanie lepszych wyników w nauce z języka angielskiego w szkole,
- integracja ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym, do którego uczęszczają na co dzień,
- poszerzenie horyzontów i możliwości w kwestii uzyskania lepszego wykształcenia przez dzieci romskie.

Z przyznanych środków sfinansowano kursy językowe w szkole językowej „Empik”, gdzie z nauki języka angielskiego skorzystało 7 dzieci romskich natomiast z nauki języka francuskiego 2 dzieci romskich.

Na ten cel wydano ze środków przekazanych na realizację Programu 11 999,62 zł.

Zadania z zakresu edukacji dzieci romskich Ośrodek uznał za priorytetowe w realizacji Programu, ze względu na to, iż „inwestycja edukacyjna” we wczesnym wieku szkolnym dziecka może w przyszłości zaowocować podjęciem nauki w szkole ponadgimnazjalnej i uzyskaniem wykształcenia, które stworzy szansę życiowego usamodzielnienia. Należy wspomnieć, iż dotychczas dzieci romskie kończyły naukę na poziomie podstawowym i nie podejmowały dalszej edukacji. W 2007 roku troje dzieci romskich ukończyło szkołę podstawową i kontynuuje naukę w gimnazjum; dwie dziewczynki romskie ukończyły gimnazjum i rozpoczęły dalszą naukę w szkole ponadgimnazjalnej.

II. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 6.000 zł

*** (dz. 921) rozdz. 92195**

- kontynuacja romskiego zespołu tanecznego – 3 000 zł

W roku 2007 kontynuowano zajęcia taneczne, na które uczęszcza dwoje dzieci romskich i jedna osoba dorosła. Zostali oni zintegrowani z profesjonalną grupą tancerzy. Aktualnie grupa taneczna przygotowuje się do występu w ramach Karnawału Tanecznego organizowanego przez Wojewódzki Ośrodek Animacji i Kultury.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zdania to:

- możliwość integracji ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym,
- zdobywanie umiejętności taneczno-estradowych,
- możliwość barania udziału w przedsięwzięciach kulturalnych organizowanych na terenie miasta.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano 3.000 zł.

- opłata za ognisko muzyczne – 1 500 zł

Opłacenie zajęć ogniska muzycznego odbywających się w Domu Kultury „Śródmieście” w Białymstoku. Zadanie to miało na celu rozwijanie uzdolnień artystycznych dziecka poprzez uczestnictwo w zajęciach nauki gry na instrumencie muzycznym. W ramach ogniska organizowane były koncerty w których dziecko brało udział.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zdania to:

- rozwój uzdolnień artystycznych,
- wzmocnianie uzdolnień artystycznych poprzez udział w zajęciach,
- możliwość brania udziału w przedsięwzięciach kulturalnych organizowanych na terenie miasta,
- możliwość integracji ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym.

Ze środków przekazanych na realizację tego zdania z Programu na rzecz społeczności romskiej wydano 1.500 zł.

- zakup sprzętu muzycznego – 1 500 zł

W ramach tego zadania zakupiono sprzęt muzyczny: keyboard wraz z ławą dziecku romskiemu uczestniczącemu w zajęciach ogniska muzycznego, w celu rozwijania jego uzdolnień artystycznych. Zajęcia odbywały się w Domu Kultury „Śródmieście”

w Białymstoku. Na ten cel wydano ze środków przekazanych na realizację Programu 1 450,99 zł.

III. Gospodarka mieszkaniowa – 19.000 zł

*** (dz. 700) rozdz. 70095**

Sytuacja mieszkaniowa rodzin romskich z terenu Białegostoku w wielu przypadkach jest nadal trudna. Niektóre z lokali mieszkalnych zajmowanych przez rodziny romskie nie spełniają wymogów prawa budowlanego i norm sanitarnych. Standard wyposażenia w znacznej części tych mieszkań odbiega od niezbędnego minimum. Bez poprawy sytuacji mieszkaniowej nie można byłoby realizować zadań w innych obszarach, a przede wszystkim działań z zakresu edukacji dzieci romskich. Tą formą wsparcia objęto 27 rodzin romskich. Środki przeznaczone na zakup materiałów remontowych takich jak np.: farby, tapety, kleje, panele podłogowe, sanitariaty, glazura, terakota itp. oraz na wyposażenie mieszkania w niezbędne sprzęty gospodarstwa domowego np. łóżka, meble, sprzęt AGD, itp. Dzięki działaniom podejmowanym w ramach Programu warunki mieszkaniowe rodzin romskich zamieszkujących teren miasta Białegostoku zdecydowanie uległy poprawie, chociaż wyposażenie tych mieszkań nadal jest bardzo ubogie.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- poprawa warunków mieszkaniowych rodzin romskich poprzez wykonanie remontów,
- podniesienie standardów mieszkań rodzin romskich.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano 18.999,82 zł w tym: zakupienie materiałów remontowych 8.999,82 zł, zakupienie wyposażenia do mieszkań 10.000 zł. Ze środków własnych MOPR na to zadanie wydatkował kwotę 4.552,73 zł.

IV. Ochrona zdrowia – 6.000 zł

*** (dz. 851) rozdz. 85195**

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadania z zakresu profilaktyki i leczenia stomatologicznego zakupił szczoteczki i pasty do zębów, które przekazano rodzinom romskim – z tej formy pomocy skorzystało 30 dzieci romskich do 18 roku życia (w tym 1 dziecko po 18 roku życia, które kontynuuje naukę w liceum ogólnokształcącym). Natomiast **12 osób** dorosłych skorzystało z leczenia stomatologicznego w wybranej przez siebie przychodni stomatologicznej.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zdania to:

- zwiększenie świadomości u dzieci romskich dotyczącej potrzeby profilaktyki i zdrowia jamy ustnej,
- zwiększenie świadomości u dorosłych Romów potrzeby profilaktyki i zdrowia jamy ustnej u dzieci,
- poprawa sytuacji zdrowotnej.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano **5.999,47** zł (w tym: **5.000** zł na leczenie stomatologiczne oraz 992,45 zł na zakupienie szczoteczek i past do zębów).

Poza Programem rodziny romskie systematycznie korzystają z pomocy finansowej, rzeczowej oraz objęte są pracą socjalną i mają możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego w MOPR. Pracownicy Ośrodka wielokrotnie pomagali oraz popierali działania podejmowane przez rodziny romskie np. w sytuacji ubiegania się o zastępczy lokal mieszkalny.

Źródła finansowania zadań ujętych w Programie:

- dotacja MSWiA w kwocie 44.600 zł
- środki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w kwocie 15 786,82 zł

Zadanie finansowane ze środków MOPR dotyczyło głównie:

- wyposażenia dzieci romskich w niezbędne ubranie i obuwie, co miało na celu wyrównywanie różnic pomiędzy dziećmi romskimi, a polskimi umożliwiając przy tym pełne uczestnictwo dzieci romskich w zajęciach szkolnych,
- zapewnienie posiłku w postaci obiadu w szkole dla 15 dzieci romskich,
- dofinansowanie do zakupu leków,
- dofinansowanie do koloni wakacyjnych dla 1 dziecka romskiego zorganizowanych przez Świetlicę Socjoterapeutyczną „Nazaret”. Kolonie odbyły się w okresie o 03.08 do 11.08.07r. **w Puńsku.**

MOPR na bazie doświadczeń związanych z realizacją Programu zaobserwował zachodzące zmiany postaw Romów wobec istotnych problemów z jakimi zmagają się od pokoleń społeczność romska. Zmiany te dotyczą przede wszystkim pojawienia się potrzeb takich jak: edukacja dzieci romskich oraz mieszkanie w godziwych warunkach (co dotychczas było bardzo mało istotne dla Romów przyzwyczajonych do życia w budynkach nie

spełniających jakichkolwiek norm mieszkaniowych). O powyższych zmianach świadczą osiągnięcia dzieci w zakresie edukacji oraz podejmowanie przez Romów długotrwałych działań aby zmienić swoje fatalne warunki mieszkaniowe na takie, które wpłyną na zmianę poziomu ich życia oraz pozwolą na mieszkanie w godziwych warunkach.

Wobec powyższego stwierdza się, iż Program po raz kolejny spełnił swoje zadanie, poprzez stworzenie takich możliwości, które nie były w zasięgu rodzin romskich jak np. nauka języków obcych, kupno lodówki, pralki czy łóżka. Jednakże, aby wzmocnić osiągnięte efekty należy wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania w latach następnych. Dlatego, też Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku ponownie złożył wnioski o przyznanie dotacji na rok 2008.